

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ο ΟΝΕΙΡΩΔΗΣ ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

"Ένα μαγευτικό τοπίο του 'Αγίου Γερμανού. 'Ο συγγραφέας των «Τριών Σωματοφυλάκων» χτίζει τον πύργο του 'Αρτανιάν. Πώς έδεχτο τούς ξένους του. Τό 'Αραβικό σαλόνι και τό περίπτερο—γραφείο του συγγραφέως. 'Η μεγάλη δημοτική της του συγγραφέως. 'Ο πάγος του κ. Δουμά. Τά δυό δαμάσκηνα του πύργου, κλπ. κλπ.

1Α μέρα τού 1848, σ' έναν περίπατο πού έκανε λίγο πιά πέρα από τό όμορφο προάστειο τού 'Αγίου Γερμανού, ό 'Αλέξανδρος Δουμάς πατήρ, τρισέβδοξος πιά και, ός θεατρικός συγγραφέας και ός μυθιστοριογράφος, ανέκαυψε στην πλαγιά ενός καταπράσινου βουνού μία ύπεροχη τοποθεσία.

—Νά εδώ πέρα είνε όμορφα γιά νά χτίσων τον πύργο μου! φώναζε δλόχαρος. Κι' αλήθεια, ό συγγραφέας των «Τριών Σωματοφυλάκων», ό έγγονος του μαρκησιού ντέ Λα Παγιετιέρ, δέν μπορούσε νά ζή διαρκώς σέ νοικιασμένα διαμερίσματα. 'Ηθελε ν' αποκτίη ένά δικό του σπίτι, ένά μέγαρο, έναν πύργο γιά νά στεγάσθι τή δόξα του και τήν μεγαλοπρέπεία του.

'Ο Δουμάς λοιπόν κάλεσε έναν αρχιτέκτονα και τού εξέθεσε τό σχέδιό του. "Ηθελε νά χτίση έναν πύργο, ένά βασιλικό παλάτι. Μήπως δέν ήταν ό «βασιλεύς των μυθιστοριογράφων»;

—Μά, κ. Δουμά, τού έπτε ό αρχιτέκτων, τό έδαφος δέν είνε κατάλληλο. Πού θά στηρίξουμε τά θεμέλια τού πύργου...

—'Εδώ πέρα θέλω έγώ τον πύργο μου! τού έπτε μέ παιδική ξεροκεφαλή ό διάσημος συγγραφέας. Κάνετε ό,τι θέλετε. Σκάβετε θασαλιά, φτιάχνε υπόγειες σήλιδες από πέτρα κι' εκεί άπάντω στήριζετε τό παλάτι μου!...

—Θά σάς κοστίση έναν κόσμο λεφτά, αύτή ή ιστορία... τον προειδοποίησε ό αρχιτέκτων.

—'Ετσι μοφ φαίνεται κι' έμένα! τού άπάντησε γελώντας ό Δουμάς.

Στήν άρχή έκαναν τον ύπολογισμό, ό,τι τά έξοδα δέν θά ξεπερνούσαν τίς 50.000 φράγκα χρυσό. "Επειτα όμως είδαν ό,τι δέν θά έφταναν ούτε 200.000 φράγκα! Μά τί τά θέλετε; ήταν χτίστηκε ό πύργος, ό ίδιος ό Δουμάς άπόμεινε μέ τό στόμα άνοιχτό. Τί μεγαλοπρέπεια! Τί όμορφιά! Άπ' εδώ έξώστες μέ 'Ιταλικά στολίδια, άπ' εκεί πυργίσκοι μέ άνεμοδείτες, άπ' όπου κυμάτιζαν τριγωνικές σημαίες πού έφρασαν μέ χρυσά γράμματα: «Στόν άνεμο ή φλόγα! Στόν Αύθέντη ή ψυχή!» και στην είσοδο, τό οικόσημο των προγόνων τού Δουμά, τών Παγιετιέρ! μ' αυτές τίς λέξεις: «Αγαπώ όποιον μ' αγαπά εγώ».

Σέ λίγο ό πύργος τού «κ. Δουμά» έγινε πασίγνωστος. Οι χωριάτες τού Σαιν - Ζερμαίν και των τριγύρω χωριών τον έλεγαν: «ό πύργος τού Μοντερχίστου!» Και πίστευαν ό,τι τά υπόγειά του ήταν γεμάτα από πειθάρια μέ χρυσάφι. Μά και σ' όλη τήν Εύρώπη και τήν 'Αμερική μιλούσαν γι' αυτόν τον πύργο, όπως μιλούσαν κατά τον XVII αιώνα γιά τίς Βερσαλλίες.

'Ο πυργοδεσπότης, παρ' όλη τή δόξα του, είχε διατηρήσει όλη τήν απλότητά του. Φορούσε έναν θελωδινό σκούφο κι' ένά ποκάμισο πού είχε στό άνοιγμα τού λαιμού μία σπάνια ντανέλλα και κατέβανε στό δρόμο γιά νά περιμένη τό λεωφορείο από τό Παρίσι.

—'Ο κ. Δουμάς! 'Ο κ. Δουμάς! Έλεγε μέ θαυμασμό ό κόσμος και τού άνοιγε δρόμο. Μέ τό λεωφορείο, έφταναν από τό Παρίσι οι καλεσμένοι του: ό δημοσιογράφος, συγγραφέας και πρό πάντων ήθοιοί και καλλιτέχνιδες. Κι' άρχιζε τότε ή έπισκεψις στό φαντασμαγορικό σέρανι τού 'Αλαδίνου...

—Νά ή δεινροστοχία τού 'Αρτανιάν, έλεγε ό Δουμάς, δείχνοντας μιάν άλλά τού κήπου του. Είνε μικρή κάπως, μά είνε πάρα πολύ φιλολογική. "Εχει λίγη σκιά, φίλοι μου. Ναί... Πρώτα όμως ή δόξα κι' ύστερα ή σκιά.

Μετά τον κήπο, άρχιζε ή έπισκεψις τού πύργου. 'Η τραπεζαρία είχε ύπεροχα έπιπλα. Ένα μικρά σαλόνι ήταν στολισμένο μέ ασηνικά κασμίρια. Κι' άξαφνα παρουσιαζόταν ένas

Τούρκος πού άγκάλιαζε και φιλούσε μέ μεγάλες διαχύσεις τόν Δουμά.

—Είνε ένas ζωγράφος! έξηγούσε ό συγγραφέας στους φίλους του. Στόλιζε τον τάφο τού Μπέη τής Τύνιδος, όταν μία μέρα είπα στην ύψηλότητά του, ό,τι όσο πιά πολύ θ' άργούσε νά τελειώση ό τάφος του, τόσο πιά πολύ θά μπορούσε νά κάνει εύτυχισμένους τούς ύπηκόους του. Κι' ή ύψηλότητά του μ' άκουσε και μου δάνεισε τό ζωγράφο της. Τώρα θά σάς δείξω τό 'Αραβικό σαλόνι μου...

Κι' οι ξένοι τού Δουμά έμπαιναν σέ λίγο μέσα σ' ένά είδος 'Αλάμπρας, στολισμένης μέ σταλακτίτες, άραβουργήματα και συντριβάνια. Από εκεί περνούσε κανείς σέ μία μεγάλη αίθουσα, τής όποιας ή είσοδος ήταν στολισμένη μέ τίς προτομές των μεγάλων συγγραφέων.

—'Α! Μά δέν βλέπω άνάμεσα σ' αυτές και τή δική σας προτομή! είπε μία μέρα τού πυργοδεσπότη ό δημοσιογράφος Γκοζλάν.

—'Εγώ είμαι μέσα στην αίθουσα! τού άπάντησε γελώντας ό Δουμάς.

'Ο συγγραφέας των «Τριών Σωματοφυλάκων» είχε στον πύργο του ένά σταύλο μέ τέσσερα άλογα, ένά ύπόστεγο μέ τρία άμάξια, μία σέρρα μέ όμορφα λαουδία, ένά πελώριο κλουθι μέ πουλιά, ένά κλουθι μέ πιθήκες... Οι ξένοι του άπόμειναν θαμπωμένοι από τήν μεγαλοπρέπεια, τήν πολυτέλεια και τίς όμορφίες τού πύργου.

Μά ό Δουμάς δέν είχε πολλές ώρες γιά χάσιμο. Παρατούσε σέ λίγο τούς έπισκέπτες του κι' άποτραβιόταν στό γραφείο του, στό «νισί του», όπως έλεγε. Κι' αλήθεια, ήταν ένά μικροσκοπικό νησί, στό βάθος τού κήπου του. 'Απάνω σ' αυτό είχε φτιάξει ένά μικρό έπίσης περίπτερο. Σέ κάθε πέτρα του ήταν γραμμένοι μέ κόκκινα γράμματα ό τίτλος ενός έργου του. Τά τίξια τού περίπτερου ήταν χρωματιστά. "Όσο δέ γιά τό έσωτερικό του, ήταν όλο γαλάζιο και είχε τό ταβάνι του καταπτόλιστο μέ άστρα. Γιά γραφείο ό Δουμάς είχε μία άπλή, μά και πλατεία σανίδα, χωμένη στον τοίχο. 'Ο πυργοδεσπότης τότε, έθγαζε τά ρούχα του, περνούσε ένά άσπρο πανταλόνι, ένά φαρδύ ποκαμισό, άνοιχτό στό λαιμό και καθόταν μπροστά στό «γραφείο» του γιά νά γράφη...

Τήν ώρα τού φαγητού παρουσιαζόταν άξαφνα στους ξένους του.

—Κυρίες και κύριοι, φώναζε ό 'Αλέξανδρος ό γιός του, ό πατέρας μου δέν γράφει! Ζυμώνει σάν ζυμαχίτες!...

'Ο Δουμάς ήταν καλός μ' όλο τον κόσμο. Δέν χαλούσε τήν καρδιά κανενός. "Όταν έβλεπε τούς

ύπηρέτες του μέ κατεβασμένα μούτρα, έλεγε στον έπίστατό της: —Δώστε τους σαμπάνια, μπόλικη σαμπάνια! Θά τούς δήτε σέ λίγο νά κάνουν τούμπες από τή χαρά τους.

Μέ τούς χωριάτες πάλι είχε έγκάρδιες και άφοσιωμένες φιλίες. "Όλοι τους περνούσαν μέ τούς γαϊδάρους του, ύπρоста από τήν μεγαλοπρεπή είσοδο τού πύργου, έλεύθερα, δίχως κανένα περιορισμό. 'Ο πύργος τού κ. Δουμά δέν είχε κάγκελλα, ούτε τούλους. 'Ηταν άνοιχτός σ' όλο τον κόσμο.

'Ο συγγραφέας των «Τριών Σωματοφυλάκων» ήταν δημοφιλέστατος εκεί τριγύρω. Κάθε τόσο στον 'Αγίο Γερμανό και στό Μαρλί διωργάνωναν θεαματικές γιορτές μέ πυροτεχνήματα προς τιμήν του. Γιά νά καταλάβη κανείς πόσους είχε φίλους και θαυμαστάς, άρκει ν' αναφέρωμε ό,τι τά έξοδα τού σιδηροδρόμου, στη γραμμή Παρίσι- 'Αγίος Γερμανός, παρουσίασαν μία άδεία από 20.000 χρυσά φράγκα κατά τά τρία έτη πού έμεινε στον πύργο του ό Δουμάς.

'Ο διάσημος συγγραφέας ήταν κοσμογιάτης. Είχε πάντα ό,τι ήθελε! Χρειαζόταν πάγο; Μπορούσε νά βρή άμέσως από κάποιο θαυμαστή του. Τόν είχε φυλάξει αυτός ειδικώς και μόνο γιά τόν κ. Δουμά. Μία μέρα, ένas πλούσιος άστός τού 'Αγίου Γερ-

'Ο 'Αλέξανδρος Δουμάς, υιός

